Raadsvoorstel

Portefeuillehouder:	Wethouder M. Elfferich
Datum B&W vergadering	11 mei 2021
Documentkenmerk:	behorende bij zaak:

Aan de raad,

Onderwerp:

Beleidsplan Afval en Grondstoffen 2021-2026

Voorgesteld raadsbesluit/c.q. beslispunten

1. Het Beleidsplan Afval en Grondstoffen 2021-2026 vast te stellen

---

Wettelijke grondslag voor raadsbevoegdheid

Wet milieubeheer

Inleiding

Aanleiding

De rijksoverheid verwacht van gemeenten dat zij vorm en inhoud geven aan de afvalbeheertaak binnen het kader van het programma VANG: van afval naar grondstof. Afvalstof wordt hierbij gezien als grondstof. Binnen de VANG is voor 2020 de doelstelling geweest om een scheidingspercentage boven de 75% te realiseren en een maximum van 100 kg restafval per inwoner. In 2019 heeft onze gemeente een scheidingpercentage van 52% behaald en is er 243kg restafval per inwoner ingezameld. Dit is zonde, het verwerken van restafval wordt namelijk steeds kostbaarder en de last op het milieu wordt steeds hoger. Daarom is het van belang het beleid aan te passen; zodat de kostenstijging de komende jaren beperkt blijft. Ook verlopen de contracten voor de inzameling van het afval eind dit jaar en is het nodig om nu richting te bepalen voor de komende jaren. Daarom heeft het college op 3 november de bestuursopdracht gegeven om een nieuw Beleidsplan Afval en Grondstoffen op te stellen. Uw gemeenteraad heeft op 25 maart 2021 ingestemd met Scenario 2 'Nascheiding PMD' als basis voor het Beleidsplan Afval en Grondstoffen. Het vast te stellen beleidsplan wat nu voorligt is de uitwerking van deze keuze van uw gemeenteraad.

Kader

Wet Milieubeheer

LAP3

Vang-hha

Doelstelling/beoogd resultaat

Het Beleidsplan Afval en Grondstoffen 2021-2026 moet bijdragen aan het realiseren van het volgende:

1. Beperken van de jaarlijkse kosten voor inzameling en verwerking van afvalstoffen.
2. Beperken van de hoeveelheid ingezameld restafval, zodat de VANG-doelstelling benaderd wordt.
3. Inzamelen van afval-/grondstofstromen die aangewend kunnen worden voor recycling en/of hergebruik.
4. Aanbieden van een passend serviceniveau aan inwoners.

Landsmeer wil binnen dit beleidsplan vier concrete doelstellingen realiseren:

- Milieudoelstelling: Beperken van de hoeveelheid restafval van 243 kilogram (in 2019) naar maximaal 158 kilogram per inwoner in 2026. Dit is een reductie van ca. 35%.
- Milieudoelstelling: Verhogen van het aandeel gescheiden ingezamelde grondstofstromen van 52% (in 2019) naar 66% in 2026. Tenminste 85% van deze grondstofstromen wordt in 2026 aangewend voor recycling of hergebruik.

- Servicedoelstelling: Aanbieden van een passend serviceniveau aan inwoners. Inwoners kunnen zich dicht bij huis van tenminste zeven afvalstromen ontdoen. Tenminste 90% van de inwoners ervaart geen problemen bij het ontdoen van afval.
- Financiële doelstelling: Beperken van de stijgende afvalbeheerkosten tot maximaal €1,31 miljoen per jaar in 2026 (i.p.v. €1,68 miljoen als de huidige werkwijze voorgezet wordt).

Om de doelstellingen te realiseren neemt Landsmeer een aantal beleidsmaatregelen. Door deze maatregelen ontstaat er een verbetering ten opzichte van de huidige situatie. In de huidige situatie is er sprake van:

- Hoge afvalbeheerkosten en een forse gemeentelijke afvalstoffenheffing (ASH).
- Veel restafval per inwoner.
- Een laag scheidingspercentage (beperkte respons op inzamelmethodiek).
- Inwoners die onvoldoende gefaciliteerd zijn om afval eenvoudig te kunnen scheiden.
- Het ontbreken van een actueel overzicht met betrekking tot alle afvalinzameling en -verwerkingsdiensten.

Dit Beleidsplan Afval en Grondstoffen 2021-2026 bevat een pakket aan beleidsmatige maatregelen. Gezamenlijk realiseren deze de doelstellingen. De algemene maatregelen zijn samengevat:

- PMD wordt onderdeel van het fijn restafval en wordt niet meer apart ingezameld. De huidige aparte inzamelstructuur (bronscheiden) wordt niet voldoende benut en daarom kan de gemeente beter overgaan op nascheiden.
- Er wordt geen Diftar (gedifferentieerde tarieven per huishouden/ontdoener) toegepast.
- Huishoudens (laagbouw) krijgen standaard maximaal één container voor fijn restafval. De inzamelfrequentie van 26 keer per jaar is voldoende voor de hoeveelheid ‘echt’ fijn restafval en PMD o.b.v. de uitgevoerde sorteeranalyse. Inwoners kunnen -in uitzonderlijke gevallen- uitwijken naar de milieustraat.
- Huis aan huis inzameling van fijn restafval wordt geregistreerd uitgevoerd om spookcontainers te elimineren.
- Verzamelcontainers voor fijn restafval en GFT bij hoogbouw worden voorzien van registratie om dumping door omliggende laagbouw huishoudens te voorkomen.
- Het aantal verzamelcontainers voor GFT bij hoogbouw wordt uitgebreid. Voor een goed nascheidingsresultaat is het belangrijk dat het aandeel GFT in het fijn restafval vermindert. GFT inzameling bij hoogbouw moet daarom geïntensiveerd worden.
- Oud papier en karton (OPK) inzameling wordt huis aan huis uitgevoerd middels containers. Dit is goedkoper, stimuleert het gescheiden houden van OPK en verbetert de kwaliteit (en dus de opbrengst). Inzet van vrijwilligers kan gecontinueerd worden.
- Inzameling van OPK en glas middels verzamelcontainers intensiveren en stimuleren door t.o.v. de huidige situatie op meer plekken verzamelcontainers te plaatsen.
- Bij grof afval inzameling in de wijk is kostendekkendheid het uitgangspunt zodat de inwoners die gebruik maken van deze service ook degenen zijn die ervoor betalen.
- Er is een systeem voor registratie en toegangscontrole nodig voor geregistreerde inzameling van fijn restafval en GFT (bij hoogbouw) en de milieustraat. Dit voorkomt dumping van omliggende laagbouw bij de hoogbouw en geeft grip op de gang van zaken op de milieustraat.
- Het beheer en de exploitatie van de milieustraat wordt uitbesteed aan één gespecialiseerde marktpartij zodat de milieustraat efficiënter en effectiever wordt. Dit zal uiteindelijk leiden tot meer grip en lagere kosten.

Voor de uitvoering van dit beleidsplan werkt Landsmeer met een uitvoeringsplan. In het uitvoeringsplan wordt op operationeel gebied invulling gegeven aan dit beleidsplan. Het uitvoeringsplan heeft steeds een looptijd van twee jaar. Aan het einde van het uitvoeringsplan vindt tussentijdse evaluatie plaats. De evaluatie wordt gedeeld met het college en de gemeenteraad van Landsmeer. De inwoners van Landsmeer worden (middels een enquête en informatieavond) ook betrokken bij de evaluatie. Op basis van de evaluatie wordt overwogen of er aanvullende maatregelen nodig en/of mogelijk zijn.

Argumenten en afweging

Uw gemeenteraad heeft op 25 maart 2021 ingestemd met de hiervoor genoemde uitgangspunten voor dit Beleidsplan Afval en Grondstoffen. Het vast te stellen beleidsplan wat nu voorligt is de uitwerking van deze keuze van uw gemeenteraad.

Gekozen is voor het uitgangspunt 'Nascheiding PMD' waarin het fijn restafval nagescheiden wordt. Landsmeer stopt dan met bronscheiding van PMD. In deze inzamelstrategie wordt geen Diftar ingevoerd. Wel wordt fijn restafval geregistreerd ingezameld en krijgt ieder huishouden standaard de beschikking over slechts één minicontainer voor restafval . Aanvullend wordt de inzameling van GFT, OPK en glas geïntensiveerd met als doel om de scheidingsresultaten te verbeteren. Met de voorgestelde inzamelstrategie kan de hoeveelheid restafval (in relatie tot de VANG-doelstelling) met ca. 35% gereduceerd worden. Voor de implementatie van dit scenario is ca. €672.000,- aan eenmalige kosten (voor investering en implementatie) vereist. De jaarlijkse afvalbeheerkosten zullen in 2022 ca. €1,17 miljoen bedragen, (door indexering) loopt dit op naar ca. €1,31 miljoen in 2026, hetgeen ca. €380.000 (22%) per jaar lager is dan wanneer de huidige inzamelstrategie gecontinueerd wordt. Het implementatietraject voor dit inzamelscenario kan medio 2022 afgerond zijn. Uitvoering van dit inzamelscenario is beheersbaar door de ambtelijke organisatie, zonder dat er structureel extra personele capaciteit noodzakelijk is.

In de gemeenteraadsvergadering van 25 maart 2021 zijn ook de alternatieven besproken die binnen dit scenario gekozen konden worden. Het gaat dan om:

1) Geen geregistreerde huis aan huis inzameling van fijn restafval.

2) Geen geregistreerde inzameling van fijn restafval en GFT bij hoogbouw.

3) Gebruik huidige minicontainers voor fijn restafval als minicontainers voor OPK.

4) Huis aan huis inzameling van OPK niet in minicontainers (maar ‘los’ zoals in huidige situatie)

5) Projectleider voor implementatie van de gemeente i.p.v. externe inhuur.

Optie een, twee en vier zijn niet opgenomen in het voorgestelde beleidsplan. Na aangeven van uw gemeenteraad zijn deze opties nogmaals bekeken. Maar hoewel zij misschien vanuit een service oogpunt niet onwenselijk zouden zijn, zou het toepassen van deze opties leiden tot het niet halen van de milieudoestellingen en de financiële doelstelling. Van de vierde optie, het los inzamelen van OPK, zou het zelfs ook leiden tot een lager serviceniveau; uit de inwonersenquête is duidelijk naar voren gekomen dat een grote groep inwoners behoefte heeft aan een extra container voor OPK.

Het inzamelscenario betreft een pakket aan op elkaar afgestemde maatregelen. Samen vormen deze maatregelen een logisch geheel. Dit geheel aan maatregelen zorgt ervoor dat het inzamelresultaat en de daarbij behorende jaarlijkse kosten zoals opgenomen is in het raadsvoorstel van 23 februari 2021 behaald kunnen worden. Wanneer de alternatieve opties toegepast worden kunnen de jaarlijkse verwerkingskosten oplopen tot het niveau waarin de huidige situatie gecontinueerd wordt. Voor een volledige uitwerking van de negatieve effecten van deze alternatieven wordt verwezen naar de eerder met de gemeenteraad gedeelde memo in bijlage B2. Memo 22032021.

Optie drie en vijf worden wel wenselijk geacht en worden ook als voorkeursopties meegenomen naar het op te stellen uitvoeringsprogramma behorende bij dit beleidsplan.

Uw gemeenteraad wordt gevraagd het nieuwe Beleidsplan Afval en Grondstoffen 2021-2026 vast te stellen omdat dit beleidsplan de kostenstijging in de komende jaren het meest beperkt. Daarnaast is het een beleidsplan dat de benadering van de VANG-doelstellingen ten goede komt en past bij de gemeente en haar inwoners.

Risico’s

Financiële aspecten

Dit voorstel heeft gevolgen voor de ASH zoals ook opgenomen is op pagina 33 en 34 van Bijlage B1. Beleidsplan Afval en Grondstoffen 2021-2026.

Uitgangspunt is in zowel de huidige situatie als voor een nieuwe situatie dat de afvalstoffenheffing 100% kostendekkend is. Zowel de investeringen als jaarlijkse kosten worden doorgerekend aan de inwoner middels deze afvalstoffenheffing. Het doel van het voorgestelde Beleidsplan is om een beleid vast te stellen welke leidt tot de minst grote verhoging van de afvalstoffenheffing en een verlaging in kostenstijging ten opzichte van het doorzetten van de huidige situatie alsmede een verhoging van de benadering van de VANG-doelstellingen. Doorgaan hoe het nu is ingericht, is namelijk een duurdere optie dan om dit Beleidsplan uit te voeren.

Verschil in ASH t.o.v. continueren huidige situatie						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
1 persoons huishouden	€0	- €55	- €58	- €55	- €57	- €60
2 persoons huishouden	€0	- €64	- €67	- €64	- €67	- €70
3 personen of meer	€0	- €74	- €77	€73	- €76	- €80

Het is belangrijk om te realiseren dat de bedragen zoals weergegeven in het Beleidsplan Afval en Grondstoffen 2021-2026 niet bindend zijn. Uiteindelijk zal de markt bij een aanbesteding de daadwerkelijke prijs gaan bepalen. De kosten zoals nu opgenomen zijn, zijn gebaseerd op een inschatting van een expert gebaseerd op aanbestedingen van andere gemeenten.

Duurzaamheid

Met de voorgestelde inzamelstrategie kan de hoeveelheid restafval (i.h.k.v. de VANG-doelstelling) met ca. 35% gereduceerd worden.

Personeel en organisatie:

Uit de analyse van de huidige gang van zaken komt naar voren dat er winst te behalen valt bij exploitatie van de milieustraat. In het voorgestelde beleidsplan is dit dan ook opgenomen. Opgemerkt wordt dat exploitatie van de milieustraat niet ten koste zal gaan van onze eigen organisatie. Dat wil zeggen dat ook bij exploitatie Landsmeer zijn eigen werknemers actief kan houden bij de milieustraat, wat leidt tot lagere exploitatiekosten, en het niet ten koste gaat van de werkgelegenheid.

Uitkomsten advies en inspraak:

Op 31 maart 2021 is er een (digitale) informatieavond voor inwoners gehouden. Tijdens deze informatieavond is de inzamelstrategie toegelicht. Hierbij waren ongeveer 18 huishoudens aanwezig die vooral informatie tot zich namen en verhelderende vragen stelden. In april 2021 is er een inwonersenquête gehouden. Deze enquête is door 246 inwoners beantwoord (zie bijlage bij het Beleidsplan Afval en Grondstoffen 2021-2026, voor een samenvatting). De verkregen input uit de informatieavond en de inwonersenquête is verwerkt in het beleidsplan wat voor ligt.

Communicatie

Wanneer het beleidsplan is vastgesteld en de veranderingen in inzamelstrategie aanstaande zijn zal er een uitgebreide communicatiecampagne opgezet worden om bewoners in te lichten over de nieuwe manier van inzamelen en om hen bewust te maken van de voordelige gevolgen ervan. Dit gebeurt met eventuele ondersteuning van een extern communicatiebureau.

Bijlagen

B1. Beleidsplan Afval en Grondstoffen 2021-2026

B2. Bijlage bij Beleidsplan Afval en Grondstoffen 2021-2026

B3. Memo Landsmeer 22032021

U wordt uitgenodigd tot besluitvorming over te gaan.

Met vriendelijke groet,
namens het college van burgemeester en wethouders van Landsmeer,

drs. D.D. (Dennis) Straat
burgemeester

R. (René) Dekker
loco-gemeentesecretaris

Raadsbesluit

Portefeuillehouder:	Wethouder M. Elfferich
Datum raadsvergadering	24 juni 2021
Documentkenmerk:	behorende bij zaak:

De raad van de gemeente Landsmeer

Gelezen het raadsvoorstel van het college, voorstelnummer: 758908529793184 behorende bij zaak: 10640-2021

Gehoord de behandeling in de oordeelsvormende sessie van de raad.

Raadsbesluit

1. Het Beleidsplan Afval en Grondstoffen 2021-2026 vast te stellen

De raad van de gemeente Landsmeer,